

Oponentský posudek bakalářské práce

Sofya Chernyavskaya: *Reid and Hume: the dispute over the skepticism*

Téma předložené práce sepsané v anglickém jazyce je vhodně zadané či zvolené a následně precizně zpracované. Jedná se o srovnávací, deskriptivní práci s velkou informační hodnotou zejména vzhledem k pramálo tematizovanému Thomasu Reidovi, jenž byl Humovým kritikem. Reid je v tuzemském bádání vsutku málo diskutovaný autor, který když je tématem (viz Parusníková, Glombíček), nebývá pojednán uspokojivě. Předložená práce Reida představuje střízlivě a korektně na základě precizní textové evidence. Totéž platí i pro Huma. Lze se jen podívat nechronologickému řazení pojednávaných autorů. Reid reaguje na Huma, a přitom je pojednán jako první. Záměr není vysvětlen ani zřejmý. Mohla by ho autorka vysvětlit během obhajoby?

Téma skepticismu, jeho verzí i jeho kritiky je podáno přehledně, skoro ukázkově. Mělo by však zaznít, že skepticismus není pouze epistemologické stanovisko vypovídající o (ne)možnostech a limitech lidského *poznání*, nýbrž představuje výpověď o určení lidské *přirozenosti*. Skepticismus tedy více než o epistemologii vypovídá o ontologii člověka. Pozorné čtení a pochopení problematiky tedy ukáže, že *tématem předložené práce je vpravdě lidská přirozenost*. To budiž zároveň pokyn k případnému navázání a rozšíření bádání, bude-li v něm autorka chtít pokračovat.

U Reida je kladen velký důraz na pojem „*common sense*“, který se však v části práce věnované Humovi prakticky nevyskytuje. Proč tomu tak je? Nebo mi něco uniklo? Velice pěkná úvaha se týkala „*common-sensuálního*“ založení a uchránění morálních soudů u Reida. Možná by se hodila analogická úvaha v humovské části, která sice představuje komplexní téma hodné samostatné práce, leč aspoň v poznámce pod čarou by bylo možné naskicovat, kterak Hume přes svůj skepticismus (anebo spíše díky němu) zakládá morální soudy.

Předloženou práci bez výhrad doporučuji k obhajobě s návrhem hodnocení výborně.

6. srpna 2024

doc. Aleš Novák, Ph.D.

Katedra filosofie